

"de **GALEMA's** en **GALAMA's**

door de eeuwen heen"

Verschijnt in het

voorjaar

najaar

21e jaargang nr.1, najaar 2010

Galama/Galema

INHOUD

Pagina

• Bestuur	2
Van de voorzitter en redactie	2
• Familievaria: geboren, getrouwd, overleden	3
• Jubileum: Jap en Johanna	4
• Column: door Beroald Galema	5
• REÜNIE 2010 fotoverslag	6
• REÜNIE 2010 een ooggetuigenverslag door	7
• Familiegeschiedenis: over Teatske Galema en haar kinderen	8
• Familieboek Hettinga's is uit	20
• In de picture: Sjoerd Galema met zijn boerenwijsheden.	21
• In de picture: Gerard Burger, Rijk met het onvolmaakte.	22
• In de picture: Ysbrand Galama, Emoties tonen	23
• Het winkeltje	25

Beste Gale/ama familie,
Als u ook aanwezig was op de reünie afgelopen september in Café Noflik Bergsma te Easterein dan vindt u uzelf wellicht terug in het fotoverslag op pagina ..

In dit nummer vindt u o.a. Ysbrand Galama terug in een ingekort krantenbericht van de Leeuwarden Courant. Hij was het die op die tijdens de reünie een Fierljep cursus gaf.
Ook werd er die dag geëatst en kon je een wandeling volgen.

Redactie:**Gemme Burger**

Kolkweg 58, 7413 ZH
Deventer; 0622998303
Email: gemmeburger@home.nl

Anna Galema

Nieuwe Nonnendaalseweg 24
6542 PJ Nijmegen
0683596998
Email: annagalema@gmail.com

Met bijdragen van:

Maikel Galema (1.14.131/140)
Joseph Galama
Gretha Galema
Haye Galema
Eelco Galama

Bestuur St. Gala/ema:**Haye Galama (1.14.142/150)**

Voorzitter
Willem Torckstraat 8,
3621 XH Breukelen (UT)
tel. 0346-262647
e-mail: haye.galama@planet.nl

Ysbrand Galama (1.14.153/155)

Penningmeester & ledenadministratie
Website
Vredelaan 18, 1318AS Almere
tel. 036-5217386; 06-51075593
e-mail: ysbrand@galama.net

Wieke Schimmel-Galama

(1.13.68.1/131)
Secretaris

De compleet vernieuwde website:

www.galama.nl

Kopij:

Als u leuke informatie heeft voor deze krant over de familie, stuur het dan naar de redactie, t.a.v. Haye Galama, Willem Torckstraat 8, 3621 XH Breukelen (UT)

Sluitingsdatum voor het volgende najaarsnummer: 30 maart 2011.

Bankrekening

St. Galema/Galama
door de eeuwen heen:
30.87.66.814 t.n.v.
St. Gale/ama, Almere.

Van de voorzitter

Beste vrienden van de stichting,

Van het bestuur moet verwacht worden dat zij voor eerst en vooral vóóruit kijkt en in mindere mate achterom. Ik kan het echter niet laten eerst nog eens lekker achterom te kijken en na te genieten van een bijzondere reünie.

Ruim 220 bloedverwanten reisden naar Easterein en ze hadden mooi weer en een prima humeur meegenomen. Vanaf het begin kon je de sfeer van warme hartelijkheid proeven. Handen werden geschud, zoenen en knuffels uitgedeeld en verhalen verteld. Het Galama-lied werd beléefd en gezongen. Sible en Maikel begeleidden reünisten naar de roots van hun herkomst. En ondertussen werden we met eten en drinken goed verzorgd in Noflik Bergsma. Ysbrand daagde ons uit en verleidde menigeen tot een sprong over de sloot, terwijl Jan en Trees met hun zonen Tsjebbe en Anno ons de regels van het kaatsspel bij brachten. Jong en oud was present en vermaakte zich prima. Als een vlok vrolijke vogels verspreidde zich een lint van Galema's over het dorp met rustplaatsen bij Gepko's kunst of de Martini kerk. Op het thuisnest in Noflik Bergsma vertelde Eelco

ondertussen over de geschiedenis van de familiekrant en werd in de boppeseal alles verduidelijkt over aaisykjen en natuurbeheer. Aan het eind van de middag riepen we de oud bestuursleden Maikel, Kees, Theo, Geartsje en Eelco op het podium en werden zij door de volle zaal met warm applaus en zang bedankt voor het imposante werk dat zij voor de stichting in een reeks van jaren verricht

hebben. Een smakelijk diner bracht ons aan het eind van deze bijzondere dag.

En nu ik dan toch terug blik, ga ik nog een jaartje verder in de geschiedenis van de stichting. In september vorig jaar vond er een ingrijpende wisseling van de

wacht plaats in het bestuur. Ysbrand en ik traden als nieuwe leden toe en Wieke bleek bereid nog wat langer aan te blijven om de noodzakelijke continuïteit te garanderen. Gedrieën hebben we onze schouders er onder gezet. Daarnaast konden we bestuurlijk en uitvoerend gelukkig rekenen op niet geringe steun van onze donateurs.

Dat heeft ons een jaar later gebracht waar we nu staan. Een volledig vernieuwde en gemoderniseerde website, twee familiekranten van ongekende omvang, van circa 250 donateurs uitgegroeid naar ongeveer 350 nu, en een grote reünie georganiseerd. We hebben niet stil gezeten. Er is naast dit goede nieuws echter ook reden tot enige zorg. Ysbrand is vanaf het moment van aantreden tot het bestuur er van uitgegaan dat het een tijdelijke support betreft. Zijn drukke werkzaamheden nopen hem zijn bestuurlijke taken dit najaar te beëindigen. En Wieke zou haar taken vorig jaar al beëindigd hebben, ware het niet dat zij zich zeer verbonden en verantwoordelijk voor de stichting voelt en daarom die "verlenging" is aangegaan. Kortom, het bestuur dreigt binnenkort uit één persoon te bestaan: ondergetekende. Dat is niet alleen in

strijd met de statuten, het is ook een volstrekt onwenselijke situatie.

Ik richt me nu na de reünie daarom primair op de verbreding van het bestuur en mobilisatie van nieuwe steunpunten. Ik roep jullie hierbij op mij opmerkzaam te maken op personen die daar (wellicht) het talent, de tijd en de animo voor hebben. Mijn zoektocht richt zich niet alleen op potentiële bestuursleden, maar zeker ook op personen die in uitvoerende zin belangrijke taken voor de stichting kunnen vervullen. Denk bij voorbeeld aan redactiewerk voor de familiekrant, het updaten en uitwerken van de stamboom, het in de lokale pers bijhouden van familieberichten of artikelen over Gale/ama's, het (helpen) organiseren van donateursdagen, het op de website zetten van oude familiekranten, etc.

En de eerste resultaten van de speurtocht zijn zeer bemoedigend. Deze familiekrant is tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van de nieuwe redactie: Anna Galema en Gemme Burger.

Jong, beide met een journalistieke opleiding, creatief en vol enthousiasme nemen zij deze taak op hun schouders! En niet zonder resultaat, zoals mag

blijken uit de krant die voor je ligt. Deze redactie heeft ondertussen ook al een eerste steunpunt in de provincie Friesland in de persoon van Tineke Galama uit Sneek. Kortom, een

Gemme Burger en Anna Galema

nieuwe kern van personen die het werk van de stichting stuurt en draagt, wordt gevormd! Kom daar bij.

Laat je niet door valse bescheidenheid weerhouden, maar meld je aan als je open staat voor support aan de stichting, in welke vorm dan ook! En ken je iemand anders waarvan je denkt dat dit geknipt voor hem of haar is, breng het onder de aandacht. Je kunt mij per email, per post of telefoon bereiken.

Namens de stichting reken ik op je!

Met vriendelijke groet,

Haye Galama

Redactie

Als nieuw aangetreden redactie zullen wij ons licht laten schijnen op de opmaak en de inhoudelijke bijdragen. Als u wat betreft de opmaak suggesties heeft dan horen we het graag. Wij hebben beiden een journalistieke opleiding, maar we zijn geen professionals op het gebied van vormgeving.

Tekstueel zullen we de bijdragen kritisch lezen, we gaan ons best doen om de krant zo leesbaar mogelijk te maken. Helder en duidelijke taal dus.

Daarnaast zullen we eigen interviews, columns schrijven en verslag doen van bijzondere gebeurtenissen.

Gemme Burger en Anna Galema

Familie-berichten

Mocht u als lezer en/of familielid familieberichten willen opgeven, stuur die dan naar de redactie: Kolkweg 58 Deventer t.a.v. Gemme Burger. Tel. 06-22998303, of per e-mail: annagalema@gmail.com. Uw bijdrage wordt zeer op prijs gesteld.

Geboren

Marijntje Lotte Sophie Hoeve werd op 04-06-2010 geboren te Amsterdam. Zij is de dochter van Ilja Galama (blz. 140 1.14.131/1) en Vincent Hoeve. En zusje van Bente. Oud-redactielid van deze krant, Maikel Galama is hierbij opnieuw opa geworden.

Jurre werd geboren 07-09-2010 zv Ardjan Stegehuis en Catrinca Galama uit Vught blz 94 1.14.66 kind 2

Marit Minke 26-07-2008 dv Teake Jan Galama en Sietske Sibie te Delft blz 94 1.14.66 kind 1

Bente Welmoed 08-08-2010 dv Teake Jan Galama en Sietske Sibie te Den Hoorn blz 94 1.14.66 kind 1

Jubilea

Oud bestuurslid Jap Galama (blz 112 1.13.51) en zijn vrouw Johanna Brandsma uit Bolsward waren op 25 mei dit jaar **60 jaar getrouwd**. Een verslag van deze dag vindt u op de volgende bladzijde.

Op 09-10-2010 verscheen het **Hettinga boek** met daarin heel veel Gala/ema's, Meer over die dag op pagina 20. En zie ook: <http://www.hettingastichting.nl/>

De Burgerlijke stand

Mocht u als lezer en/of familielid familieberichten willen opgeven, stuur die dan naar de redactie t.a.v. Gemme Burger. Uw bijdrage wordt zeer op prijs gesteld.

Overleden

Anna Johanna Maria Galema - de Jong (Annie) echtgenote van Acronius Galema, geboren in Steggerda op 10 september 1930, overleed op 5 augustus 2010 in Bloemendaal.

Hugo Galama geboren in Tjerkwerd op 21 mei 1928 en overleden in Deventer op 7 juli 2010.

Jacobus Antonius Galama geboren in Skearnhoutum op 15 september 1925, overleden op 13 oktober 2010 in Easterwalde.

Michiel Ysbrand Galama (Megiel) geboren in Sinsershus op 18 oktober 1952, overleden in Drylst op 20 oktober 2010.

Petronella Anna Clasiene Haarsma - Galama (Nellie) geboren te Tjerkwerd op 16 december 1921, overleden op 1 augustus 2010.

Gatske Elisabeth Landman - Galama werd geboren op 2 februari 1916 in Tjerkwerd, ze overleed afgelopen september in Blauwhuis.

Regina Catharina Galama-Kramer geboren op 3 juni 1915 in Olde Kleaster, overleden op 26 november 2010. Zij was de echtgenote van Jacob Johannes Galama sinds 1 juni 1986.

Marijke de Jong (blz 115 1.11.15/7 kind 12) overleed op 23-07-2010, zij was de dochter van Aukje Galama en Pieter de Jong.

Wiepkje Galema - Buding, geboren 13 februrari 1918 te Sneek gestorven op 25 februari 2010. Ze is 60 jaar getrouwd met Epke Galema., hij overleed op 2 december 2003.

Anna Cornelia Galjema *21-02-1927 † 14-02-2009 wv Jan Westdorp * 09-02-1924 † 24-12-2001
Begraven op de Alg. begraafplaats te Maassluis. blz 208 8.12.3 kind 3

Wij wensen de familieleden sterkte met het verwerken van het verlies van hun geliefde.

Eerste lichting verlaat Wetsus Academy

De eerste masters van Wetsus, vanaf links Dovile Vegelyte, Nelleke van Dorenmalen, Claudia Ferreira, Diwan Troy Gunawan, Edilberto Ayata Baquero, Ina Bockenhusen, Inga Grigaliunaite en Oane Galama. FOTO LC/NIELS WESTRA

Uit: Leeuwarder Courant

LEEWARDEN-Wetsus, het kennisinstituut voor watertechnologie in Leeuwarden, heeft gisteren de eerste lichting masters uitgezwaaid.

Acht studenten die vanuit de hele wereld in 2008 naar Friesland kwamen, hebben hun tweejarige opleiding aan de Wetsus Academy met succes afgerond. Ze kregen een Fries paspoort als teken dat Wetsus hen graag terugziet om hun kennis hier te houden.

Wetsus bundelt hoogwaardig onderzoek naar water. In de Academy werken de universiteiten van Twente, Wageningen en Groningen samen. Bij de start kwamen studenten uit Litouwen, Duitsland, Portugal, Indonesië, Colombia en Iran samen. Oane Galama was de enige Fries in het gezelschap, Maryam Haddad is met haar diploma teruggekeerd naar Iran en twee studenten van de eerste lichting zijn nog niet klaar. In de nieuwe groep van vijftien studenten is Oost-Europa ruim vertegenwoordigd.

‘Een dag met een diamantenrandje’

Door: Gretha Galema

burgerlijke stand
getrouwd.

Op 25 mei 2010 waren Jacob IJsbrand Galama, geboren 28-8-1923 (medeoprichter van onze familievereniging en jaren lang bestuurslid) en Johanna Brandsma, geboren 13 januari 1922, 60 jaar getrouwd. Zij trouwden op die dag in de R.K. kerk te Roodhuis, het dorp waar Johanna woonde en was opgegroeid.

Ongeveer 32 jaar
daarvan hebben
Jacob (Jap) en
Johanna in Blauhús
gewoond, nu zijn
zij al weer 28 jaar
inwoners van
Bolsward.

Zes dagen er voor, op 19 mei, was het paar reeds in het stadhuis te Wommels, gemeente Hernaarderadeel, voor de

Nu, 60 jaar later,
stond hun
diamanten
huwelijksfeest op

Johanna Brandsma en Jacob IJsbrand Galama

Jap en Johanna met hun kinderen: Ankie, Gretha, Ida, Durk, Anna, de tweeling Obe en Anno, Nelly en Lydia.

zaterdag 29 mei wederom te Wommels in de schijnwerpers. Daar hebben ze met hun 9 kinderen Ankie, Gretha, Ida, Durk, Anna, de tweeling Obe en Anno, Nelly en Lydia een prachtig feest gevierd in het Dielshús.

Hierbij waren natuurlijk ook aanwezig de 9 partners van hun kinderen, hun 18 kleinkinderen (een aantal met vriend of vriendin) en niet te vergeten alle nog in levende zijnde broers en zussen met partners, waarvan de meesten op zeer hoge leeftijd, de oudste bijna 92 jaar! De laatstgenoemden werden dan ook vergezeld van enkele neven en nichten, die de gezelligheid nog verhoogden en "stand by" waren voor hun op ouders op hoge leeftijd! Na een zeer gezellige middag werd de dag afgesloten met een gezamenlijk diner.

Daar namen ook de broers en zussen en aanhang van de familie Brandsma nog de gelegenheid te baat om een lied voor het diamanten bruidspaar te zingen, waarna hun kinderen nog een levenslied ten gehore brachten.

Al met al zeggen Jap en Johanna nu nog in november nog steeds: wát was het een mooie dag, wat hebben wij een mooie dag gehad, een dag met een diamanten randje, een dag om nooit te vergeten!

Groet,

Gretha Galama
2e dochter van Jap en Johanna

Leeuwarden krijgt winkelstraatmanager

Uit: Leeuwarder Courant

LEEWARDEN– Leeuwarden heeft een landelijke subsidie binnengesleept voor het inhuren van een winkelstraatmanager.

Deze functionaris, Hayo Galema, krijgt onder meer de taak om ondernemers te ondersteunen bij de bestrijding van criminaliteit. Ook moet hij samenwerking tussen ondernemers, gemeente, politie en andere instanties stimuleren. Een concrete activiteit is de invoering van een collectief winkerverbod buiten het kernwinkelgebied. Ook gaat de manager onderzoeken welke trainingsbehoefte er is bij ondernemers.

“Verder kan hij zich bijvoorbeeld bezighouden met de kersverlichting en het organiseren van activiteiten”, zegt Ton Ettema van de gemeente.

Galema komt in dienst van de nieuwe Stichting Binnenstadsmanagement Leeuwarden. De subsidie, een bedrag van 116.000 euro voor twee jaar, komt van het ministerie van economische zaken. Het geld wordt besteed aan salariskosten, de organisatie van projecten en communicatie.

(Hayo Galema heeft stamnummer: 1.13.24/51)

Column:

Relaas van een superieur familielid

Als ik het robuuste lichaam van Sven Kramer op televisie in Thialf bekijk dan herken onmiddellijk mijn eigen lichaamsbouw. Ook ik heb dat typische loopje en die gestroomlijnde schaatshouding. Hoewel de Kramers slechts zijdelinks familie zijn van u en mij, is het toch een mooi gegeven dat u en ik naast al onze andere talenten ook sportieve talenten meedragen in onze genen.

Zo is het met verre neven: als het bankovervallers zijn dan zijn het incidentele zwarte schapen, maar behoren ze tot de leiders van deze wereld dan zit dat uiteraard in onze genen.

Wat mij fascineert aan genealogie is de overdracht van genen. Het is opvallend dat alle belangrijke talenten en kwaliteiten van onze voorouders allemaal op miraculeuze wijze zijn doorgevoerd tot mijn persoonlijk. Ik bedoel ik heb het zakelijk inzicht van een Ysbrand Klazes Galema, het Fierljep talent van Hiske Galama, Het presentatietalent van Bavo Galama, het doorzettingsvermogen van polderpionier Michiel Ysbrand Galema en de atletische bouw van Sven Kramer. Het enige probleem is dat lichaam en geest bij mij niet coherent op elkaar zijn afgestemd. Mijn lichaam wil voortdurend records verbreken in de sportieve wereld en mijn geest wil een carrière als: wetenschapper, filmster of muzikant.

Door deze tegenstrijdige belangen wordt mijn ontwikkeling stevast geremd. Wel is het zo dat ik al die verborgen talenten door zal geven dus mochten mijn kleinzonen zeer succesvol worden dan is dat uiteraard aan mij te danken.

Middels deze familiekrant wilt u op de hoogte blijven van uw naaste en verre familie, maar wilt u dat eigenlijk wel? Wist u bijvoorbeeld dat u familie bent van een persoon die al sinds ik hem ken consequent elke dag twee verschillende sokken draagt? Ook ken ik een familielid (ik noem geen namen) die het gepresteerd heeft om in één jaar vijf keer

een mobiele telefoon aan te schaffen, hij was hiertoe genooddaakt omdat hij vijf keer een telefoon ergens heeft laten liggen en nooit meer heeft teruggevonden. U bent dus familie van iemand die sterke gelijkenis vertoont met de Walt Disney creatie ‘Goofy.’

Uiteraard willen u en ik daar niets van weten, dus laten we ons concentreren op de adellijke tak van de familie. Want inderdaad u bent van adel! Nouja adel, u moet daarvoor wel ruim duizend jaar terug in de tijd. Rond 900 leefde Igo Galama de vijfde protestaat (bevelhebber van het leger) van Friesland. Toen ik dat voor het eerst las verbaasde mij dit niets. Als kind speelde ik met de buurkinderen soldaatje en mijn broer speelde dan altijd voor generaal en om de één of andere reden was die rol hem op het lijf geschreven. Ik kreeg stevast een rol als onderofficier toebedeeld, het zit dus duidelijk in ons bloed. Weer zo’n talent dat naar onze tak is doorgevoerd.

Ik hoor u denken, hoe kan het dat ik nul procent leiderskwaliteiten heb geërfd van al die geweldige voorouders? Kent u de uitdrukking volk zoekt volk? Als u door mutatie van uw genenpakket een bepaalde zwakte krijgt toebedeeld dan zoekt u veelal een partner met een zelfde soort zwakte.

Andersom werkt het ook. Doordat ik een deel van de handelsgeest van Ysbrand Klazes Galema heb geërfd, ben ik verzekerd van ondernemerstalent. Je moet er alleen wel zuinig op zijn en met de juiste vrouw trouwen zodat je deze kwaliteit door kan geven aan je kinderen. Want voor je het weet verlies je al die sterke genen en dat willen we natuurlijk niet.

Laten we ervoor zorgen dat ons geslacht rein en sterk blijft. Want stel u voor mocht Friesland ooit onafhankelijk worden dan zal onze familie gelet op het adellijk verleden aanspraak maken om de koning van Friesland te mogen leveren. Gezien mijn voorbeeldige gedrag en de directe lijn met Igo Galama, lijkt het me niet meer dan logisch dat ik dan de meeste aanspraak maak op de troon. Ja, ja, het zal je familie maar zijn.

Beroald Galema

In het oudste café van Fryslân, Noflik Bergsma in Easterein, werd op 4 september de **Galema/Galama reünie** gehouden.

Galama/Galema-reünie 4 september 2010 (Een ooggetuigenverslag)

Zaterdagmorgen om 08.00 uur vertrekken we uit Gouda via Amsterdam naar Friesland. Op de Alexanderkade staat Elise klaar in grijze nopjes jurk om mee te gaan naar Easterein (Oostereind). In café/restaurant Noflik Bergsma zitten zo'n 200 Galama's/Galema's en wat zijtakken, zoals Hettema, Halsema, Witteveen en Zonderland bij elkaar om het familiegevoel hoog te houden. Tante Truke is 96 en snijdt de oranjetaart aan. Het Frysk Folksliet wordt gezongen en de koffie smaakt lekker. In een blauw

gestreept jasje zit daar Bavo Galama met zijn moeder of is het zijn tante? Ik en mijn echte neven en nichten, afstammelingen van oom Nico en oom Gied, zitten gezellig bij elkaar om de Goudse stamtafel. Maar na verloop van tijd doet het geluid van al die verhalen en anekdotes zeer aan je oren. Ik vlucht met

neef Hans de tuin in, waar we een stoel in het zonnetje te pakken krijgen. Met een glas witte wijn in de hand wacht ik

op de Friese mosterd soep, intussen luisierend naar de verhalen over mijn opa en oma Galama die ik maar nauwelijks heb gekend.

's Middags kijk ik naar een demonstratie fierljeppen. Weet je dat Oane Galama ooit 19,82 meter heeft gesprongen en Hiske Galama deze zomer 16,33 meter? Dit slootje is niet breder dan 3 meter, maar voor wat onervaren Galama's toch een paar centimeters te breed met natte voeten tot gevolg. Op het naastgelegen veldje is een kaatsbaan uitgezet. Ik laat mij de spelregels uitleggen. Er staan van ieder team 1 werper en 2 vangers met wantjes in het veld. Dan is er een klein rood balletje en zijn er ook nog twee houten blokjes. De ingrediënten zijn simpel. Het winnende team

krijgt een lauwerkrans omgehangen. Als je door de omliggende dorpjes rijdt, zie je aan verschillende huizen een in staat van ontbinding verkerende krans aan de muur; gewonnen met het kaatsen. De overwinning blijft lang hangen.

In de Martinikerk is het deze zaterdag drukker dan op een gewone zondag. Deze kerk uit de twaalfde eeuw, waar

van de dikke, vierkante toren ooit als verdedigingswerk dienst deed, ligt op een terp omringd door grafzerken. We krijgen een korte uitleg van een zichzelf erg leuk vindende koster. Op het woord sacristie legt hij constant de klemtoon verkeerd. Grappig? (zie www.martinikerk-easterein.nl). Easterein telt ruim 900 inwoners en 2 kerken. De kerk midden in het dorp is bewoond en in gebruik als galerie. De eigenaar heeft zijn eigen werk geëtaaleerd en een Amerikaan heeft een paar moderne schapen en varkens achtergelaten. Deze kunst aan de wanden en in de kerkbanken geeft een rommelige sfeer. Het pronkstuk in de kerk is een prachtig, onlangs gerestaureerd orgel. Regelmatisch worden er concerten gegeven.

Ik loop weer terug naar ons café/restaurant en ook de andere 200 Galama's/Galema's hebben inmiddels trek gekregen of in ieder geval dorst. Als de kelen zijn gesmeerd, zingen we met zijn allen het in het Hollands geschreven Galama/Galema lied. Ik ben de Friese taal niet machtig, zelf een geschreven tekst is voor mij niet of nauwelijks te lezen. Om mij heen wordt in het Fries

gesproken. Ongetwijfeld zullen mijn grootvader (Cornelis Klazes 1875), overgrootvader (Klaas Gaeles 1851), betovergrootvader (Gaele IJsbrands) en oudvader (IJsbrand Klazes Galama 1789) als echte Friezen het woord voor woord hebben kunnen verstaan. De zeer geslaagde dag wordt afgesloten met een warm en koud buffet. Ik geniet van een heerlijk stoofpotje van rundvlees met Beerenburg en een kopje koffie met een dúmke. 's Avonds rijden we via Wommels, Tritsum en Tzum naar Franeker. In de Stadsherberg worden we nog verwacht. Met nog een heerlijke dag in het zonnige Friesland voor ons, is het goed slapen.

Trudie (Stamnummer 33130)
Monie (Stamnummer 33134) en Willem

Hoofdstuk 8 Teatske Galema en haar man en kinderen

Teatske was het achtste en jongste kind, de vijfde dochter, van IJsbrand Klazes Galema en Ytje Jans Siemonsma

Half Tjerkwerd I zoals het eens was

Teatske werd geboren 17 juni 1831 onder Bolsward op de boerderij, die nu bekend is als Halfweg Tjerkwerd I. Alle andere kinderen van IJsbrand en Ytje zijn geboren op het Westerhuis in Tjerkwerd. Halfweg Tjerkwerd was de eerste boerderij die Taatske's vader IJsbrand Klazes in 1826 zelf door koop verwierf na de drie boerderijen die hij door erfenis had verworven. Hiermee begint hij zijn imperium uit te breiden en zijn opmars naar de Stad Bolsward.

Half Tjerkwerd behoorde op dat moment tot Bolsward. Vanwege een toen heersende economische crisis kocht IJsbrand de boerderij voordelig. Hij pakte het grondig aan. Hij brak de oude boerderij af en bouwde in 1828 een nieuwe boerderij. Hij kreeg verlof een sloot te graven naar de opvaart van de naastgelegen buurtschap van Baburen. Met de opgegraven grond hoogde hij de plaats voor de nieuwe boerderij op. Het resultaat mocht er zijn. Taatske was het eerste kind dat op deze boerderij werd geboren. Het is ook de enige boerderij die van het begin af aan in het bezit van een Gale/ama is gebleven. De boerderij heeft vele verbouwingen gekend, zoals elders is beschreven.

Taatske trouwde 21 mei 1854 met **Siebrand Tjebbes Hettinga**, geboren 23 oktober 1829 te Bolsward, zoon van Tjebbe Klazes Hettinga en Trijntje Siebrens de Boer. Siebrand was koopman te Nijland, Jongedijk 2, een van de boerderijen die Taatske's vader, IJsbrand Klazes door erfenis had verkregen van zijn oom Otto Galema. Siebrand kwam uit een gezin met acht kinderen. Evenals Taatskes vader Ysbrand was Siebrands vader Tjebbe Hettinga een gegoede boer, wonende aan de oostelijke kant van Bolsward.

Nijland Jongedijk 2

Siebrand was één na de oudste van het gezin. 2 Broers en drie zussen van hem trouwden met kinderen van Taatske's oudere zussen. Deze moesten eigenlijk alle vijf tante zeggen tegen Taatske, terwijl zij tegelijk hun schoonzus was; omdat Taatske de jongste was, was het leeftijdsverschil met het neven en nichten gering. Siebrand overleed al binnen een jaar op 20 maart 1855 en werd in Nijland begraven.

Taatske hertrouwde 22 november 1857 met **Egbert Ruurds de Jong**, geboren 8 december 1831 te Joure, zoon van Ruurd Douwes de Jong en Grietje Wybes Molenaar. Egberts vader Ruurd was een zoon uit het eerste huwelijk van Douwe Egberts, de naamgever van het toekomstige grote concern van DE.

De gegevens over de familie de Jong met inbegrip van vele foto's ontleen ik met toestemming van de auteur Jelle de Jong aan zijn boek: "De nakomelingen van Douwe Egberts, Rotterdam, Gronsveld en Joure, 2007"

Vanwege de vele relaties met de familie de Jong, die onder de nakomelingen van IJsbrand Klazes en Ytje Jans Siemensma voorkomen begin ik met in het kort de geschiedenis te vertellen van de eerste generaties van de familie de Jong.

Daarna vertel ik uitvoerig over Taetske en Egbert en hun nakomelingen.

Een laatste gedeelte van dit artikel wijd ik aan nog enkele andere relaties tussen beide families.

We beschikken (nog) niet over een foto van Taetske

**Egbert Ruurds
de Jong, echtg.
van Taetske
Galema**

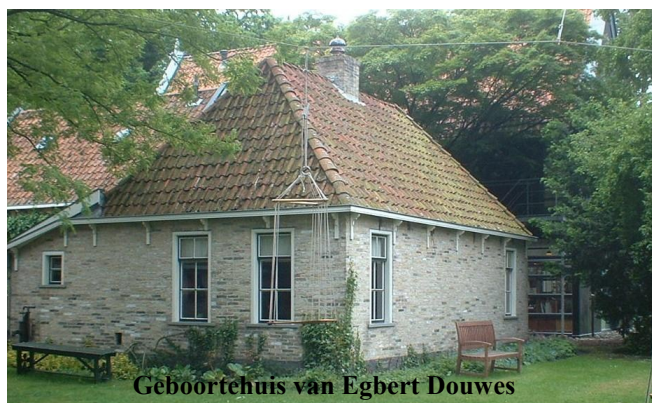

**Ruurd Douwes
de Jong 1782-
1871
Vader v. Egbert**

Familie de Jong

De naamgever van DE is niet de oprichter geweest. Dat was zijn vader **Egbert Douwes**, geboren in 1723 te Idskenhuisen, zuidoostelijk van Joure. Egbert verloor reeds zeer jong zijn vader; hij was toen pas vier jaar. Zijn moeder bleef achter met zes kinderen, waarvan de jongsten – een drieling – drie maanden na de dood van hun vader werden geboren. Moeder Grietje Greolts verhuisde met haar kinderen naar haar geboorteplaats Joure en probeerde daar als ‘coop-vrouw’ de touwtjes aan elkaar te knopen. Haar eenvoudig huisje - uit Idskenhuisen, waar ook Egbert geboren werd - werd in 1981 steen voor steen overgebracht naar Joure, waar in 1976 het ‘Museum Johannes Hesselhuis’ – nu ‘Museum Joure’ – openging. Dit is dus het geboortehuisje van de oprichter.

Omdat Egbert een winkelzaak wilde beginnen samen met zijn aanstaande vrouw Akke Tysses ging hij driemaal naar zee om geld te verdienen. Het verhaal vertelt over de zeer moeilijke omstandigheden, waaronder dit plaats vond.

Geboortehuis van Egbert Douwes

**Het museum is gevestigd in het eerste fabrieksgebouw
Geelgieterstraat 1-11 Joure**

**Woonhuis en winkel
Egbert Douwes de Jong**

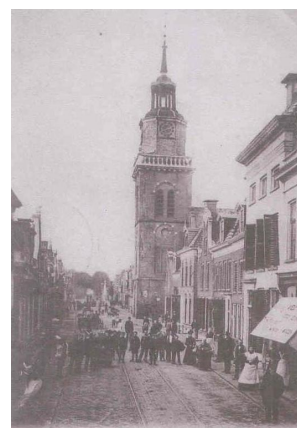
De Midstraat gezien vanuit het Westen

In 1753 kocht schoonvader Thys Sybrens voor zijn dochter Akke en schoonzoon Egbert een ‘huisinge en stede’ nu Midstraat 15. Joure. Zelf woonde hij daarnaast. De aankoop van dit pand wordt gezien als de grondslag van **“De firma Douwe Egberts”**. Kort na hun huwelijk betrokken Egbert en Akke dit pand en daar vestigde Egbert zijn winkel in koloniale waren. Als eerste werd hier zoon Douwe Egberts geboren en daarna nog drie meisjes. In 1768 vestigde zich het gezin voor dertig jaar elders in Joure. Daar breidde Egbert zijn zaak uit met arbeiders, het werd een geslaagde onderneming.

Op 22 oktober 1775 trouwde zoon Douwe Egberts met Ymke Jakobs Visser. Zij trokken aanvankelijk in het huis waar Douwe ook geboren was en dat zijn vader had verhuurd sinds hij naar elders was verhuisd. In 1777 kochten Douwe en Ymke een eigen huis, het derde huis oostelijk- rechts - van de Jouster toren. Vanuit dit huis begon Douwe Egberts zijn eigen handelsactiviteiten, namelijk de handel in koffie, thee en tabak.

In 1789 zou vader Egbert zich weer opnieuw vestigen in zijn eerste woning dat hij intussen van zijn schoonvader voor de helft had geërfd; hij bleef er wonen tot zijn dood in 1802.

Douwe was meer grossier dan winkelier: hij bezocht zijn klanten, later zelfs tot aan de kop van Overijssel. Douwe en Ymke kregen 7 kinderen, drie zoons en vier dochters. Alle vier dochters stierven jong. Moeder Ymke overleed bij de geboorte van de jongste dochter in 1787.

De Midstraat gezien vanuit het Oosten

**“De Witte Os””, Winkel van de Firma 1871
Bestaat nog steeds Midstraat 97**

In 1791 hertrouwt Douwe met Lysbeth Mintjes Pot. In 1792 koopt hij het westelijk van zijn huis gelegen buurtpand, dat later winkelpand wordt. Met het floreren van zijn zaken steeg ook het aanzien van Douwe Egberts. Hij kreeg o.a. zitting in het gerecht, in feite het bestuur van de grietenij. Ook zijn bezit breidde zich stap voor stap uit, totdat hij vrij plotseling overleed in 1806, nog geen 52 jaar, aan een “Zenuw Zinkens Koorts van acht Dagen.”

De overlijdensadvertentie vermeldt: *De AFFAIRES blijven continueren op de Firma van de Weduwe DOUWE EGBERTS.* Vader Egbert was ongeveer 4 jaar eerder overleden, ongeveer 77 jaar. Na de 7 kinderen uit het eerste huwelijk kregen Douwe en Lysbeth nog negen kinderen, waarvan er drie jong overleden.

De weduwe zette nu met hulp van twee van haar stiefzoons Jacob en Ruurd – de derde stiefzoon Egbert was al eerder een eigen kruidenierszaak in Sneek begonnen – de zaak voort. Zij had deze kinderen uit Douwes eerste huwelijk mede opgevoed. De zaak heette nu:

“ De Firma Weduwe Douwe Egberts”

De weduwe overleed 27 jaar na Douwe, in 1833. Ook nu werd door de erven aan haar overlijdensadvertentie toegevoegd dat ‘de affaire op dezelfde firma blijft continueren’. Haar eigen zonen Mintje, Thijs en Hessel zetten nu samen met hun oudere halfbroer Ruurd de zaak voort. Jacob, broer van Ruurd was in 1830 overleden. In 1834 sloten zij een contract waarin de voorwaarden van de samenwerking werden vastgelegd. Zij richtten een ‘Compagnie tot voortzetting der zaken van de Weduwe Douwe Egberts’ op.

Mintje overleed 45 jaar oud reeds in 1844, Thijs 44 jaar oud reeds in 1845. Ruurd, de derde en jongste zoon uit het eerste huwelijk van Douwe en Hessel, de derde en eveneens de jongste zoon uit het tweede huwelijk van Douwe stonden er nu samen alleen voor. Ruurd was 63 jaar en Hessel 42 jaar. Zij gingen nu beiden, min of meer tegen de zin van Hessel, hun eigen weg. Ruurd begon onder de naam van ‘R.D. de Jong’ zijn eigen zaak in koffie, thee en tabak. Hessel zette de zaak van ‘De Weduwe’ voort onder de oude familienaam “Firma Weduwe Douwe Egberts”. De Firma R.D. de Jong zou jarenlang naast “Firma Weduwe Douwe Egberts” blijven bestaan in Joure. Tenslotte deed Ruurd zijn bedrijf over aan zijn kinderen, onder wie Egbert, die in 1857 getrouwd was met Taetske Galema. Van Ruurd wordt geschreven dat hij een zeer sociaal bewogen mens was. Hij overleed op hoge leeftijd in 1871, 89 jaar oud.

Zekerstelling van de “Firma Weduwe Douwe Egberts”

Er zijn meerdere redenen om hierop nader in te gaan. Allereerst zag Hessel het niet zo zitten om het bedrijf voort te zetten. Hij was eigenlijk boer en voelde er niet zoveel voor om een handel te beginnen in tabak, koffie en thee. Maar hij had een kranige en misschien wel enigszins trotse ongehuwde jongste zus, die wilde dat het familiebedrijf zou worden voortgezet. Zulke kranige vrouwen ben ik al eerder tegengekomen in Friese families en deze zullen we nog vaker ontmoeten. Dit doorzettingsvermogen heeft tot gevolg gehad, dat een kleinkind van Hessel het bedrijf wereldbekend heeft gemaakt, terwijl hij tegelijk andere Friezen in staat stelde eveneens vooruit te komen, zoals we zullen zien. Dit alles ging echter niet zonder slag en stoot.

Hessel voegde aan de oude naam “Firma Weduwe Douwe Egberts” het woordje ‘zoon toe’: Egbertszoon. Hessel was gehuwd met Klaaske Johannes Schaap; zij kregen acht kinderen: vier zonen en vier dochters. Drie van de dochters huwden, één dochter overleed jong. Van de jongens overleed een van hen op tienjarige leeftijd tijdens het zwemmen. De beide oudste jongens Douwe en Johannes werden opgeleid in het tabaksverwerkingsvak toen hun vader Hessel nog mede-eigenaar was van de zaak. Nadat Hessel zelfstandig werd in 1845 kon hij de hulp van zijn zoons goed gebruiken. Moeder Klaaske overleed 48 jaar oud, Hessel twee jaar na haar 52 jaar oud in 1855. Douwe, de oudste zoon, was toen 23 jaar en werd toeziend voogd over zijn minderjarige broers en zusters. Johannes, de tweede zoon, was 21; hij was de beoogd opvolger en nam twee jaar later de leiding van het bedrijf over.

Johannes trouwde in 1862 met Dora Kortenshorst uit Kuinre. Johannes bouwde de zaak van zijn vader langzaam maar zeker uit. Waaraan moeten wij dan denken? Bedroeg het personeelsbestand in 1848 – bij de start – slechts één volwassene, in 1881 was dat uitgegroeid tot een aantal van twaalf volwassen knechten.

Johannes en Dora kregen vijf kinderen. Een jongen en een meisje stierven jong, Cornelis voor zijn 2e jaar, Regina voor haar 1e jaar. Moeder overleed kort voor haar 38e jaar in 1875. Drie jaar later hertrouwde Johannes met Theresia Brenninkmeier. Het leed hield niet op. In 1883 overleed op zeventienjarige leeftijd zoon Hessel, die voorbestemd was om in de zaak

opgenomen te worden. Johannes zou voor de derde maal in het huwelijk treden. Johannes werd echter ziek en overleed enkele maanden later. Zo bleven de 19-jarige Klaske en de 14-jarige Cornelis alleen achter. Zij kregen als voogd een broer van hun tweede moeder, Alexander Brenninkmeijer uit Sneek. Deze benoemde een bedrijfsleider tot Cornelis vijf jaar later de zaak overnam. Cornelis was al in 1883 toen zijn broer Hessel overleed uit Sittard teruggekomen van de school van de paters Jezuïeten.

We hebben al meerdere malen gezien dat bij voortijdig overlijden van hun vader zonen hun studie opgaven. Cornelis kwam reeds terug bij het overlijden van zijn enige broer, die voorbestemd was geweest om zijn vader op te volgen, niet wetende dat zijn vader kort daarop ook zou overlijden. Klaske, Cornelis oudere zus kwam met haar broer overeen dat hij alleen en voor eigen rekening het familiebedrijf van hun vader zou voortzetten. Zij deed wat haar oudtante Akke bij haar broer Hessel had bewerkt. Er dreigde echter een onoverkomelijk obstakel. Volgens de toen geldende wetten had het bedrijf op dat moment geliquideerd moeten worden. De familie trachtte dit te voorkomen. ‘De Familie’ bestond in dit geval uit oom en voogd Alexander Brenninkmeijer uit Sneek en toeziend voogd IJsbrand Geales Galama uit Tjerkwerd en nog enkele aangehuwde ooms. De rol van IJsbrand Galema in de familie de Jong zal nog duidelijk worden.

Johannes de Jong en Dora Kortenshorst

De kantonrechter was echter onwrikbaar. Toen besloot Alexander Brenninkmeijer de zaak voor eigen rekening voort te zetten. Hij nam daarbij bewust een groot persoonlijk risico maar voorkwam daarmee een vroegtijdig einde van het bedrijf. In hetzelfde jaar nam Cornelis als 20-jarige de zaak over.

In 1893 trouwde Cornelis met Nelly Bloemen uit Sneek. Zij gingen wonen in het ouderlijk huis Midstraat 99 in Joure. Toen brak er een betere tijd aan.

Het gezin van Cornelis de Jong en Nelly Bloemen

Midstraat 99 in Joure, nu

In 1912 kocht Cornelis de Jong De Roomboter- en Kaasfabriek 'De Vlecke Joure'

In 1912 besloot Cornelis het groeiende bedrijf uit het centrum van Joure te verplaatsten. Hij had daarvoor een verbouwde voormalige zuivelfabriek en olieslagerij aangekocht. In 1919 stichtte hij een tweede vestiging te Utrecht, dat bovendien centraler gelegen was. Het bedrijf was inmiddels landelijk bekend en nam een grote vlucht. B.g.v. het tweede eeuwfeest in 1953 werd Cornelis als de tweede stichter van het familiebedrijf betiteld. te Snikzwaag.

In een van mijn eerdere artikelen (over Sjurtje Galema) heb ik al opgemerkt, hoe Cornelis de Jong Johan Aukes, zoon van Sjoerd en Veronica Galema, het kruideniersvak heeft leren kennen, waarna Johan medeoprichter van de Edah werd.

Mijn vader en vooral zijn oudere broers Jan en Frans Galema waren van dezelfde leeftijd als Cornelis de Jong. Ik hoorde in mijn jeugd vaak hen in Brabant over andere Friezen spreken. Het is het begin van de vorige eeuw. Ook buiten Friesland hielpen Friezen elkaar regelmatig in de handel. Dat gebeurde ook tussen mijn familie, die vooral uit 'melkboeren' bestond en de families die het kruideniersvak beoefenden. De melkboer en de kruidenier wisselden hun producten met elkaar in directe onderhandelingen. Zij betaalden elkaar in contanten en als deze ontbraken met goederen. Een mooi bewijs hiervan is dat ik in mijn familie een schilderij ontdekte dat slechts door een directe ruilhandel in ons bezit kon zijn gekomen. Het kwam van ene 'Hessel', ik heb het weer teruggegeven, nu aan een andere 'Hessel'

Taetske Galema en Egbert Ruurds de Jong

Taetske hertrouwde 22 november 1857 met **Egbert Ruurds de Jong** geboren op 8 december 1831 te Joure en overleden op 9 december 1889. Hij was zoon van Ruurd de Jong en Grietje Molenaar. Ik heb zo juist de belangrijke rol van Ruurd in de familie de Jong beschreven.

Egbert en Taetske leerden elkaar in Bolsward kennen. Op 20-jarige leeftijd was Egbert naar Bolsward gegaan, waarschijnlijk om daar het gruttersvak te leren. In Bolsward woonde Taetske, die hij bijna zeker al gekend moet hebben. Zijn oudste, tien jaar oudere broer Douwe was getrouwd met Antje Yebs Ypma. En Antje's ene halfbroer Jan Yebs Ypma was getrouwd met Taetskes zus Froukje en haar andere halfbroer Sible Yebs Ypma met Taetskes zus Trijntje, zoals beschreven in de artikelen die waren gewijd aan Froukje en Trijntje Galema..

Egbert de Jong

Na hun huwelijk 22 november 1857 gingen Egbert en Taetske wonen in het huis, waarin eerder Egberts vader Ruurd had gewoond, nu Midstraat 71 (?) te Joure. Aanvankelijk werkte Egbert waarschijnlijk in het bedrijf van zijn vader. Twee jaar later, toen zijn moeder was overleden, kreeg hij de helft van het huis in eigendom samen met de helft van het pakhuis in de Torenstraat. In dit pand begon hij toen een grutterij. Egbert werkte echter niet lang. In 1860 was hij al zonder beroep. Hij kon leven van de rente die hij ontving van door hem aan derden uitgeleend kapitaal.

Op 19 juni 1868 overleed Taetske, 37 jaar oud. Zij liet drie kinderen na, Ytje, Ruurd en Grietje. Twee kinderen waren eerder al op jonge leeftijd overleden. Kort daarop werd Egbert nog harder getroffen. Twee maanden later overleed zijn jongste kind, de anderhalf jarige Grietje en drie maanden later zijn zoontje Ruurd op de leeftijd van drie en half jaar. Egbert bleef achter met zijn zesjarig dochtertje Ytje (Ida), waarover zijn zwager Jan IJsbrands Galema voogd werd.

In 1873, nadat twee jaar tevoren zijn vader Ruurd was overleden – nam Egbert het werk weer op en richtte hij samen met zijn broers Douwe en Wiebe de firma 'E.R. de Jong en Compagnie' op. De firma opereerde vanuit Egberts pakhuis en fabriceerde zeep en aanverwante artikelen. In 1880 hield Egbert ook deze werkzaamheden voor gezien. Hij regelde de uitreding met zijn broers. De geschiedenis – het verhaal van Jelle de Jong – vertelt over de goede verstandhouding van Egbert met zijn broers. Op zondagmorgen werd 'het bitteren' een vaste gewoonte onder de broers. Jan haalde daartoe eerst Douwe op en met zijn tweeën gingen ze naar hun broer Egbert. Vervolgens ging het drietal naar hun broer Wiebe om daar te 'bitteren'. En Zondagsavonds liepen ze, elkaar weer ophalend, naar Westermeer, daarna terug langs de Torenstraat en Zand en vervolgens gingen ze successievelijk naar huis. Westermeer is voor ons nu het meest bekend als kerkhof maar lag toen als een buurtschap op korte afstand van Joure.

Foto's: de drie broers van Egbert met echtgenoten
Van boven naar beneden in volgorde van leeftijd:

Douwe en Antje YebsYpma
Wiebe en Sietske Bouwes de Boer
Johannes en Dieuwke Lieuwes Ketelaar

Dochter Ytje (Ida) en Karel van Wensen

Ida de Jong werd geboren 3 juni 1862 te Joure en overleed 19 december 1924 te Voorschoten. Zij trouwde te Haskerland 26 november 1884 met Carolus Gerardus Ludovicus (**Karel**) van Wensen, geboren te Leiden 6 augustus 1854, fabrikant te Zoeterwoude, overleden Leiden 2 mei 1908, zoon van Johannes Ignatius van Wensen, zeepzieder en Maria Louise Antoinette Sträter.

Karel van Wensen was een broer van Johanna en Elise van Wensen, twee zussen die waren getrouwd met twee broers Lodewijk en Julius Verwer, zonen van Idse Verwer en Sietske Galema, zus van Ida's moeder Taetske Galema

Ida was de enige van de vijf kinderen van Egbert en Taetske die volwassen zou worden. Hierboven zagen we al dat aan Ida als enige in 1873 het erfdeel van haar moeder, die reeds in 1868 was overleden, toekwam. Twee van haar broertjes, beiden Ruurd genaamd waren al overleden vóór hun moeder en een broertje Ruurd en zusje Grietje kort daarna. De waarde van dit erfdeel bedroeg 159 duizend en 250 gulden.. Bij het overlijden van haar vader in 1889 zou zij van hem nog eens 57.500 gulden erven. Ook Karel was niet onbemiddeld.

Na hun huwelijk woonde Ida met Karel in zijn woonplaats Zoeterwoude. Karel had er een garenderverij ten behoeve van de export naar Indië. In 1890 is het echtpaar, inmiddels met vier kinderen, verhuisd naar Leiden. Karel is dan confectie-fabrikant en hoorde met een jaarlijks inkomen van 14.000 gulden tot de hoogstaangeslagenen van de stad. Karel overleed in 1908. Een jaar later verhuisden Ida en haar zeven kinderen naar Voorschoten, waar zij in 1924 overleed.

Karel van Wensen en Ida de Jong

Kinderen van Karel en Ida

**Foto waarschijnlijk gemaakt kort na het overlijden van Karel in 1908
V.l.n.r. Karel, Thekla, zittend daarvoor Egbert, Jan, Bep, Jozef, moeder Ida, en Lou**

1. Thekla van Wensen Thekla werd geboren te Zoeterwoude 21 oktober 1885, overleden Apeldoorn 9 januari 1975. Zij trouwde te Voorschoten 10 februari 1920 met Dr. Johannes (Jan) Feitz, geboren Leeuwarden 9 januari 1884, huisarts te Apeldoorn, overleden aldaar 15 augustus 1926, zoon van Carolus L.B.J. Feitz, textiel industrieel en Gerarda M J. Meddens. Uit dit huwelijk werden vier kinderen geboren. Het huwelijk duurde slechts zes jaar. Jan overleed na een langdurig ziekbed aan darmkanker, 42 jaar oud. Thekla overleed in 1957 in verzorgingshuis 'St Marie' te Apeldoorn.
2. Louisa van Wensen, geboren Zoeterwoude 20 december 1886, overleden Leiden 21 augustus 1839.
3. Johannes (Jan) van Wensen, geboren Zoeterwoude 10 december 1887, vertegenwoordiger in rookartikelen, overleden Apeldoorn 8 september 1957, ongehuwd. Jan trad eerst in een klooster in Brabant. Daarna ging hij werken bij zijn broer Karel te Voorschoten, die een groothandel had in sigaren, sigaretten en tabak. Hij woonde er samen met zijn broer Karel en zijn zuster Bep op de tweede verdieping van het rooms-katholiek gebouw. Later woonde hij in Apeldoorn, waar ook zijn oudste zuster Thekla woonde en waar hij na een langdurige en ernstige ziekte overleed. Hij bleef ongehuwd.
4. Bertha (Bep) van Wensen, geboren Zoeterwoude 17 september 1889, wijkverpleegster, overleden Apeldoorn 9 januari 1956. Ongehuwd
Bep was wijkverpleegster te Voorschoten vanaf 1917. Daarvoor verbleef ze in Heerlen. Samen met haar broers Egbert, Karel en Jan bewoonde ze de tweede verdieping van het rooms-katholiek gebouw aldaar. In 1953 werd ze getroffen door een hersenbloeding waarna ze verhuisde naar het r.k. verzorgingshuis Huize 'Ste Marie' te Apeldoorn.
5. Egbert van Wensen, geboren Leiden 2 juli 1891, employé sigarenfabriek, overleden Voorschoten 31 oktober 1929. Ongehuwd.
Egbert woonde aanvankelijk te Amsterdam. In 1913 ging hij voor enkele jaren naar Haarlem, waar hij employé was in een sigarenfabriek. Na nog enige tijd Amsterdam vestigde hij zich weer in Voorschoten, waar hij ging samenwonen met zijn broer Karel en zijn zuster Bep.
6. Carolus Josephus (Jozef) van Wensen, geboren Leiden 6 juni 1894, tuinder te Naaldwijk, overleden aldaar 29 december 1970. Hij trouwde in Naaldwijk 13 januari 1917 met Alida Hendrika Klapwijk geboren 19 maart 1896 (NH), overleden 9 november 1958, dochter van Philippus Klapwijk, beurtschipper op Rotterdam, en Petronella Wijmands. Uit dit huwelijk werden elf kinderen geboren.
Jozef ging in Leiden drie jaar naar de HBS en volgde daarna ook in Leiden de Rijkstuinbouwschool. Vervolgens was hij werkzaam op verschillende tuinderijen. In het Westland leerde hij zijn vrouw kennen. Zij kwam uit een milieu dat afweek van wat zijn moeder wenselijk achtte. Toen een gedwongen huwelijk met Alida volgde en hij bovendien met haar meeging naar de Kerk ontstond er een breuk met zijn familie. De relatie met moeder Ida werd later overigens weer hersteld nadat zij hun tweede kind de naam Ytje Egberts gaven. Toen hij geld erfde van zijn kinderloos overleden tante Maria van Wensen konden zij met een aanvullende lening hun eigen bedrijf in Naaldwijk beginnen. Jozef maakte van boerenland zijn eigen tuindersbedrijf, waarop in 1925 een nieuw huis verrees. In 1955 werd het bedrijf overgenomen door hun zoon Jan. Jozef en Alida bleven er wonen tot hun dood.
7. Lodewijk (Lou) van Wensen, geboren Leiden 3 juli 1897, vertegenwoordiger van DOUWE EGBERTS in Apeldoorn, Pluimveehouderij Canada, overleden in Apeldoorn 11 maart 1941. Aanvankelijk vertegenwoordiger, vertrok Lou in 1924 naar Vancouver in Canada, waar hij een kippenhouderij opzette. Bij een bezoek aan Nederland ontmoette hij zijn toekomstige vrouw Nel Pieron (Geref.), geboren in Voorschoten 30 oktober 1933, waarmee hij in 1928 in het huwelijk trad. Zij was voor haar huwelijk verpleegster. Zij stierf reeds vijf jaar daarna. Zij kregen één kind. Daarna kwam Lou terug naar Nederland.
8. Karel van Wensen, geboren Leiden 19 november 1898, groothandel in rookartikelen te Voorschoten onder de naam 'K.van Wensen'. Hij was tevens handelsreiziger in tabak voor DOUWE EGBERTS; hij overleed onverwacht Leiden 12 augustus 1954, 55 jaar. Hij was ongehuwd.

Familiefoto van het gezin van Jozef van Wensen

v.l.n.r. Thecla, Egbert, Jan, vader Jozef, Ida, Henk, Carel, Loe, Nel, moeder Alida Klapwijk, Philip, Piet en Ger

Nóg enkele relaties tussen de familie's de Jong en Gale/ama

I Bouwe Wiebes de Jong en Fokje Gerrits Hettinga

In vorige artikelen betreffende de andere kinderen van IJsbrand Klazes Galema en Ytje Jans Siemensma, broers en zussen van Taetske, kwam ook meerdere keren de familie Egbert de Jong voor. Het betrof vooral nakomelingen van de oprichter Egbert de Jong, die aspiraties hadden voor het boerenbedrijf. Met behulp van de beschrijving die ik hiervoor over de familie de Jong heb gegeven is het mogelijk deze relaties nu nader te verduidelijken. De boerderij 'Jongemastate' in Arum speelt hierbij een grote rol.

Jongemastate in Arum

Een korte herhaling van hetgeen ik reeds eerder vertelde in het artikel over Froukje, de oudste dochter en ook de oudste van de kinderen van IJsbrand Klazes, volgt hier. Tegelijkertijd kan ik dan hetgeen ik daar vertelde nader verduidelijken. Froukje was getrouwd met Jan Yebs Ypma, zoon van de als Greate Yeb bekend staande bewoner van Jongemastate. Greate Yeb was in 1809 getrouwd met Antje Sibles van de Werf. Zij kregen twee zonen Jan 1810 en Sible 1813. Jan trouwde in 1835 met Froukje Galema en Sible in 1837 met Froukjes' zus Trijntje

Hun moeder Antje overleed reeds in 1823, waarop hun vader Yeb in 1827 hertrouwde met Tietje Martens de Vreeze. Uit dit huwelijk werden nog vijf kinderen geboren, waarvan de twee eerste kinderen al zeer jong overleden. Dochter Antje, genoemd naar Yebs eerste vrouw, werd geboren in 1828, zoon Gerrit in 1832 en dochter Agatha in 1840. De twee zonen uit het eerste huwelijk van Yeb waren zóveel ouder dan de kinderen uit het tweede huwelijk dat niet Jan, de oudste, zoals gebruikelijk op de ouderlijke boerderij kwam maar Gerrit uit het tweede huwelijk. Via Gerrit kwam Jongemastate in het bezit van een de Jong en dat ging als volgt. Greate Yeb overleed in 1850. Zoon Gerrit was nog ongetrouwd en zette het bedrijf door omdat zijn moeder nog leefde. Gerrit trouwde vervolgens 28 oktober 1855 met Fokje Tjebbes Hettinga. Ik heb al s opgemerkt dat bijna alle kinderen van Tjebbe Hettinga met een Galema dan wel met een Ypma trouwde. Fokje overleed reeds na korte tijd, kinderloos. Daarna trouwde Gerrit 21 mei 1862 met een jongere zus van Fokje, met Agatha, die hem twee dochters schonk, Fokje en Tietje. Fokje werd genoemd naar Gerrits eerste vrouw; dus Fokje, zoals dat ook het geval was bij de naamgeving van Gerrits' zus Antje. Ook Agatha overleed reeds na enkele jaren, waarna Gerrit trouwde met Liskje Sjoerd van de Werf. Liskje bleef kinderloos.

Fokje, Gerrits dochter uit het vorige huwelijk zou, 34 jaar, 18 mei 1897 trouwen met Bouwe Wiebes de Jong, 46 jaar, geboren Joure 6 augustus 1850, zoon van een broer van Egbert de Jong, van Douwe, de man van Taetske Galema, over wie dit artikel gaat. Bouwe moest dus tante tegen Taetske zeggen. Fokjes zus Tietje zou trouwen met Poppe Pieters Engwirda, notaris te Stadskanaal.

Ik vertel nu slechts verder over Fokje, die trouwde met Bouwe de Jong omdat in dit huwelijk zowel de familie de Jong, Hettinga, Ypma als Galema betrokken zijn.

Bouwe Wiebes de Jong en Fokje Gerrits Ypma

Bouwe en Fokje en hun kinderen

Bouwe was koopman en grossier in tabak in Amsterdam, lid firma B.W. de Jong en CO. Als forens woonde hij in Bussum. Daar kregen Bouwe en Fokje twee zoons: Gerrit en Willy.

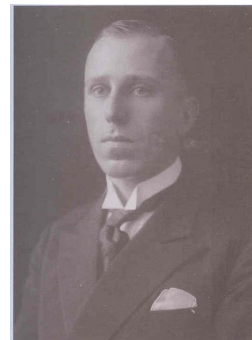
Bouwe was inmiddels gaan rentenieren en leefde van de rente van zijn kapitaal.

Gerrit en Willy hebben een spraakmakende rol gespeeld met de betrekking tot de geschiedenis van Jongemastate. Dit is de reden dat ik vrij uitvoerig inga op hun doen en laten.

Gerrit de Jong

Willy de Jong

Toen Gerrit en Willy in Nijmegen gingen studeren verhuisden Bouwe en Fokje ook naar Nijmegen. Zowel Gerrit als Willy volgden vervolgens met succes de landbouwwinterschool in Leeuwarden.

Daarna vestigden het gezin zich in 1914 op Jongemasstate in Arum. Fokje had Jongemasstate samen met haar zus Tietje geërfd van hun vader die in 1891 was overleden. Fokje zou later door aankoop alleen eigenares worden. Met hun zoons deden Bouwe en Fokje veel aan veredeling van het vee, zo wordt verhaald.

Bouwe en Fokje wisselden hun verblijf te Arum wel af met verblijf in Bussum totdat zij zich in 1927 in het tehuis 'Nieuw Mariënborg' te Soestdijk vestigden. Zoon Gerrit vestigde zich ook in Soestdijk en werd administrateur bij een autobedrijf in Utrecht en daarna bij de krijgsmacht; ook zoon Willy werd administrateur, in Utrecht. Toen Bouwe in 1936 overleed, 86 jaar oud, verhuisde Fokje met de jongste zoon Willy naar Groningen, waar Willy trouwde met Wilhelmina Seegers, geboren 28 september in Nijmegen. Er werden uit dit huwelijk geen kinderen geboren.

Intussen was Jongemastate in 1927 verpacht aan een familielid Hans Hettinga en Trees de Boer, dochter van Michiel en Gatske Brandsma, zus van Titus Brandsma. Toen moeder Fokje in 1949 overleed werden Gerrit en Willy eigenaar van Jongemastate. Toen wekte de belangstelling van vooral Willy voor veefokkerij bij hem de lust op zelf boer te worden en werd Hans Hettinga de pacht opgezegd. Deze nam dit niet zomaar en deed een beroep op de pachtwet maar omdat in dit geval de eigenaar zelf boer verloor hij zijn beroep.

Nadat Gerrit pensioen kreeg vestigde ook hij zich op Jongemastate, waar Willy met enkele knechten het bedrijf runde en waar hij sinds 1965 gescheiden leefde van tafel en bed met zijn vrouw.

Na Willy's dood in 1980 werd Gerrit enig eigenaar. Hij bepaalde per testament dat de boerderij moest opgaan in een nieuw op te richten Stichting Jongemastate, bestaande uit leden van de Rooms-Katholieke kerk te Witmarsum. Zeven maanden na Willy overleed ook Gerrit. Gerrit moet wel een sterk religieus gevoel hebben gehad, en misschien was hij ook zeer sociaal voelend. De familie was echter de boerderij kwijt. Toen begon het getouwtrek om de geldigheid van Gerrits testament Ruim vijftien jaar later werd het testament van Gerrit ongeldig verklaard. Hierna konden erfgenamen de boerderij alsnog verkopen. Daarmee kwam er na tweehonderd jaar een einde aan het bezit van Jongemastate door leden van de familie Ypma. Met deze woorden betreurt de kroniekschrijver het verlies van een State waarop een karakteristieke tak van een familie, de tak van Greate Yeb, geschiedenis maakte

II Douwe Ruurds de Jong en Antje Yebs Ypma

Douwe Ruurds de Jong en Antje Yebs Ypma

Douwe Ruurds de Jong en Antje Yebs Ypma zijn hiervoor al genoemd. Douwe was de oudste broer van Egbert de Jong, de man van Taetske, geboren 13 februari 1822. Hij trouwde met Antje Yebs Ypma, geboren 3 oktober 1828 te Witmarsum op Jongemastate en oudste zus van Gerrit Yebs Ypma, getrouwd

Douwe werkte aanvankelijk in de zaak van zijn vader Ruurd, die was opgericht onder de naam “R.D. de Jong”. We zagen dat de oprichting van deze zaak een gevolg was van een scheiding van de zaak “De weduwe Douwe Egberts” tussen Hessel en Ruurd de Jong.

De zaak van Hessel ontwikkelde zich, zoals we zagen, tot het multinational bedrijf. Wat betreft de zaak van Ruurd, richtten na de dood van Ruurd in 1871 drie van zijn vier zonen, namelijk de oudste Douwe met zijn jongere broers Wiebe en Egbert in 1873 weer een nieuwe zaak op, genaamd: “E.R. de Jong”. Deze zaken moesten goed gefloreerd hebben, gezien enkele van de deelnemers al vroeg rentenierden. Na tien jaar werd de zaak in goede harmonie weer gescheiden.

Douwe ging door met hulp in de door zijn vrouw Antje uitgeoefende handel in gedistilleerd in de winkel aan de Midstraat 29. Hiermee werden zij één van de meer dan 30 verkopers van sterke drank in Joure. Wie de oude gewoonte in Friesland kent, staat niet verbaasd van dit grote aantal winkels in gedistilleerd: het was “Iedere dag een glaasje”, althans tenminste.

III Catharina achterkleindochter van Douwe Egberts huwt achterkleinzoon van IJsbrand Klazes

Een tak uit het nageslacht van Douwe Egberts heeft zich direct vermengd met een tak uit het nageslacht van IJsbrand Klazes. Nakomelingen vanuit deze takken zijn dus niet slechts aanverwant aan elkaar maar ook bloedverwant. Het gaat om twee boerenfamilies. Niet alle nakomelingen van Douwe Egberts zijn kruidenier geworden en niet alle nakomelingen van IJsbrand Klazes zijn veehouder of landbouwer geworden. Deze tijd is voorbij.

Het gaat hier om een dochter uit het geslacht van de Jongs en een zoon uit het geslacht van de Galema's. In dit geval zijn we geneigd voort te borduren met de Galema's. Het omgekeerde heb ik ook gedaan door waar

Ik merk op dat het steeds mijn bedoeling is om de nauwe bloed- en aanverwantschappen onder de katholieken in het verleden als een historisch verschijnsel aan te tonen, een verschijnsel dat zo goed als verdwenen is in Friesland.

Ik laat nu zien hoe zij elkaar gevonden hebben; de genoemde dochter en zoon: Catharina Hessels de Jong en Meinze Jochums Rijpkema. Zij vonden elkaar op een boerderij te Scharstenburg. Catharina was een dochter van Hessel de Jong, jongste zoon van Douwe Egberts en Meinze een zoon van Jochum Rijpkema, landbouwer op een mooie boerderij.

Hun zoon Jochum trouwde met Akke Sakes Veltman. Hun dochter Catharina trouwde met Michiel IJsbrands, bekend als Michiel van de wezen omdat hij de oudste zoon was van een vroeg ouderloos gezin.

**Michiel IJsbrands
Galama**

**Catharina Christine
Rijpkema**

Boerderij te Scharsterburg

voorstel rij: Gré (Margaretha), Joop (Joachim), vader Michiel Galema, moeder Catharina Rijpkema en Jan
achterste rij: Taeke, Bet (Elisabeth), Sake, Zus (Agatha), IJsbrand, Alie (Alida) en Menno (Meinse Sake)

De vijf dochters van IJsbrand Klazes zijn met behulp van talrijke bijdragen van hun nakomelingen weer tot leven gekomen. Hun herinneringen kwamen meestal pas los wanneer zij hun fotoboeken openden en eindeloos begonnen te vertellen. Zonder deze verhalen was het volstrekt onmogelijk geweest om de acht artikelen de voorbije vier jaar te schrijven. Het heeft mij een groot plezier gedaan om familieleden regelmatig te bezoeken en daarna via e-mails en telefonades gedachten en foto's uit te wisselen. Het meeste plezier heb ik gehad wanneer ik ook anderen heb aangestoken in het verleden te duiken en zelfs een computer aan te schaffen. Leefstijd maakte niets uit. Op dezelfde manier ga ik nu door, nu met de drie zonen van IJsbrand Klazes, waar met mij velen ook meer van willen horen.

Een vurig en brandend verzoek tenslotte: wees zuinig op uw foto's. Laat ze op de Computer zetten (digitaliseren heet dat), waarbij u uw voorwaarden kunt stellen. Het is werkelijk een kleinigheid, hetgeen we al een paar keer hebben gedaan. Neem contact op: josephgalema@ziggo.nl

Hettinga's hebben nieuw familieboek

Door: Haye Galema

Mijn vader heeft na zijn actieve loopbaan als veehouder nog een aantal jaren voor het Fryske Gea gewerkt. Samen met een andere ex-veehouder, Jan Hibma, heeft hij de eendenkooi in Piaam weer in oude ere hersteld. Ik heb hem daar meerdere malen bezocht en bewaar daar goede herinneringen aan. Met die kostbare gevoelens in de tas reed ik samen met mijn vrouw Agnes Hettinga op zaterdag 9 oktober naar Piaam. Ditmaal niet voor een bezoek aan de eendenkooi, maar aan de Nynke Pleats waar het boek "Hettinga, Friese families" ten doop gehouden zou worden. Ik heb op 9 oktober een bijzondere herinnering toegevoegd aan Piaam.

Auteur Jan Rein Hettinga met echtgenote en boek voor de sjees.

Bij de Nynke Pleats worden wij, en die vele andere gasten, opgewacht door twee schone dames Hettinga die voor deze gelegenheid gestoken zijn in het Frysk kostuum. Het beeld brengt geschiedenis en gedachten aan oude glorie naar boven. Dit bijzondere decorum wordt spoedig daarna nog versterkt en gecompleteerd wanneer een sjees met twee roetzwarte Fryske hynders het erf oprijdt. De voorzitter van de Hettinga Stichting, Yteke e exemplaar van het imposante boek. Hettinga, arriveert in volle stijl met het eerste exemplaar van het imposante boek.

Hier hebben Jan Rein, Eddy en Sible Hettinga samen met Maikel Galama, gesteund door vele anderen, in tien jaar naartoe gewerkt. Het boek bevat genea-

logische gegevens van tien verschillend-families Hettinga en beschrijft, ruim voorzien van foto's en illustraties, hun geschiedenis.

De naam Hettinga komt al voor in de geschiedenisboeken bij de kruistochten gehouden tussen 1200 en 1250. Maar familienamen werden er in die tijd in Friesland niet echt gevoerd. Dát ontstaat pas in 1811 na het decreet van Napoleon. Bij de naamregistratie in 1811 zijn er in Friesland, bij bewaard gebleven akten, tien personen die de naam Hettinga aannemen. Het boek richt zich op het voorgelacht en de nakomelingen van deze mensen. Het boek begint met Teta Hettingha, stamvader van de adellijke Hettinga's, grietman van Wymbritseradeel rond 1400. In volgende delen komt steeds een familietak aan bod. Zoals de

familie Van Hettinga Tromp uit Woudsend en de familie van Thewis Harings Hettinga uit Oppenhuizen.

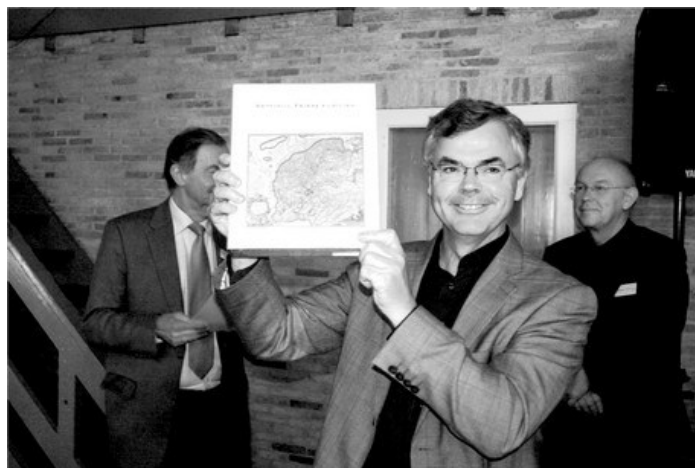
Een bijzonder omvangrijk deel van het boek gaat over de nakomelingen van Rein Jacobs Het-

tinga (de katholieke tak) die veelal in en om plaatsen als Heeg, Idzega, Blauwhuis, Greonterp en Bolsward wonen. Dit deel is rijkelijk geïllustreerd en aangevuld met foto's en bidprentjes. Verder wordt de tak van Pieter Martens Hettinga en het nageslacht van Jochum Folkerts Hettinga uit Oppenhuizen beschreven. In de delen 7 tot en met 10 van dit kolossale werk worden tot slot een viertal kleinere families Hettinga bespro-

ken die in de omgeving van Dokkum hebben gewoond. Dezen gebruikten ook wel de naam Hetting of Hettema.

Het is feest op de Nynke Pleats. De sfeer zit er in, een geboorte wordt gevierd. Er is gebak bij de koffie en muziek op de achtergrond. De gasten begroeten elkaar hartelijk, halen ouder herinneringen op en vertellen over hun heden. Er wordt voor de microfoon gesproken en verhaald over hoe dit grote boekwerk tot stand is gekomen. Het eerste exemplaar wordt aan Siem van der Woude als vertegenwoordiger van Tresoar aangeboden. Van der Woude neemt het werk dankbaar en blij in ontvangst en beschrijft in zijn speech hoe Tresoar haar belangrijke werk kan doen juist door de inzet van zo vele vrijwilligers. Hij houdt de schrijvers voor niet te treuren over het enkele foutje dat onvermijdelijk in het boek geslopen is, maar verheugd en tevreden te zijn over het vele dat zij voor het nageslacht in een schitterend boekwerk over de geschiedenis bijeen hebben gebracht. Zijn boodschap wordt door applaus vanuit de zaal onderstreept.

Het is een bijzonder boek. Bijzonder vanwege zijn omvang, ruim 800 pagina's. Bijzonder vanwege een index van meer dan 15.000 namen. Bijzonder vanwege de opmaak en uitvoering. Bijzonder omdat het ook de informatie over gezinnen van de vrouwelijke Hettinga's vermeldt. Bijzonder omdat het verscheen op dezelfde dag waarop het (nieuwe) familiewapen voor nakomelingen van Rein Jacobs Hettinga geopenbaard is. Bijzonder omdat het mijn herinnering aan Piaam verrijkt heeft.

Siem van der Woude neemt eerste exemplaar in ontvangst.

“Boer en koning”

Door: Jan Arendz

Uit: De Leeuwarden Courant

Van boer in Hartwerd tot in vloedrijk gedeputeerde. Sjoerd Galema (47) verbaast zichzelf als politicus. Boerenwijsheden blijken toepasbaar op het Provinsjehûs en in Den Haag. "De ferkeap fan Nuon wurket folgens deselde prinsipes as de ferkeap fan in ko." Bij zijn entree in 2007 moest hij opboksen tegen de kopstukken Ed Nijpels en gedeputeerde wijlen Anita Andriesen. "De kening en de keninginne fan Fryslân." Inmiddels trekt hij zelf aan de touwtjes. "Ik ha leard dat minsken fan my ferwachtsje dat ik it stjoer nim."

Sjoerd Galema voor zijn boerderij in Hartwerd.(foto Catrinus van der Veen)

Even buiten Hartwerd staat een royale nieuwe boerderij. Een dubbele oprijlaan leidt naar 'de pleats' van de familie Galema. Het is nog fris, maar boer Sjoerd Galema stelt voor op het terras te gaan zitten. Hier, uit de wind en op het zuiden, kunnen we al pratend de landerijen overzien.

Het typeert de CDA-gedeputeerde. Niet alleen opereert hij in staten- en collegezaal als een door de wol geverfde vergaderboer, hij verloochent zijn boerenachtergrond nooit. Ingekwikkelde politieke thema's vertaalt hij graag naar het leven op de boerderij. Problemen lijken dan opeens een stuk eenvoudiger.

Zo vergde de miljardenverkoop van energiebedrijf Nuon aan Vattenfall vele rekensessies en maandenlange onderhandelingen. "Ik tocht: 'bin ik wol kapabel foar dat trajekt?' Mar it is eins niks oars as by de ferkeap fan in ko. De prinsipes binne itselde: wat is de wearde, wol ik ferkeapje, fertrou ik de keaper en wat gunne wy inoar?" Ambtenaren en accountants leverden de cijfers aan, de bestuurders zetten ze op een rij en hakten knopen door. Fryslân beurde €1,25 miljard voor zijn aandelen Nuon. "Sjoen de prognoses ha wy de hûd fan de ko dûbeld sa djoer ferkocht."

Groot, fors, een rechte rug. Galema heeft het postuur van een statige kleiboer die weet wat hij wil. Toen hij zich in 2007 zeventig uur per week met de provincie ging bezighouden, halveerde hij zijn bedrijf thuis in Hartwerd. Een medewerker en twee robots melken er nu tachtig koeien.

De overstap van gewoon statenlid naar

gedeputeerde was groot. "It earste jier wie in syktocht, mar ek in grut aventoer." Bij zijn aantreden stuitte hij op de machtige PvdA-gedeputeerde Anita Andriesen.

"Wat in heftige frou wie dat. Sy helle werklik alles ut 'e kast om har doelen te berikken. Prate, lilc wurde, de sjerpkwas-te, gûle."

Na haar overlijden in 2008 onthulde hij dat het PvdA-boegbeeld en commissaris van de koningin Ed Nijpels in zijn ogen "kening en keninginne fan Fryslân" waren geweest. Inmiddels wordt Galema gezien als invloedrijkste man op het Provinsjehûs. Ook bij de buurprovincies en in Den Haag. Dus nu is hij de koning? Hij omzeilt de vraag tot twee keer toe.

In zijn portefeuilles financiën, economie, bestuur en interprovinciaal overleg komen veel lijntjes bij elkaar. Nu de provincie fiks moet bezuinigen is de lococommissaris van de koningin de spin in het web. Zijn afdeling financiën moet het initiatief nemen voor het schrappen van taken.

Collega-gedeputeerden zijn al bezuinigingsvoorstellen voorgelegd. Veel speelruimte hebben ze niet. Provinciale staten wilden de ingewikkelde takendiscussie eerst zelf voeren, maar daar stak Galema een stokje voor. "Dan fleant de diskusje alle kanten út. Faak as ik saken breed lûk, krij ik spyt."

Galema noemt zichzelf "in teamspiler", maar hij leerde met vallen en opstaan dat hij zelf het stuur in handen moet nemen, zoals zijn voorgangers dat ook deden.

"Dat wurdt ek fan my ferwachte. Hast een tredde part fan de Friezen hat op it CDA stimd." De staten mogen vervolgens schaven aan de voorstellen.

BIOGRAFIE

Sjoerd Haaije Galema

Geboren op 25 november 1962 te Hartwerd

Opleiding:

Middelbare landbouwschool

Op latere leeftijd: coöperatiecursus

jonge boeren, cursus topkader, studie PHLO/Wageningen ondernemerbestuurder melkveehouderij, diverse cursussen Rabobank (o.a. planning and control, governance)

Werkzaamheden:

1983-heden: melkveehouder te Hartwerd

1999-2007: CDA: Statenlid Fryslân

2007-heden: gedeputeerde en lococommissaris van de koningin in Fryslân

2004-heden: aandeelhouder (25 procent) in melkveebedrijf Fryskaya BV in regio Moskou

Nevenfuncties:

1986-1993: volmacht waterschap It Marnelân

1988-1999: bestuur ABTB Fryslân en vervolgens vicevoorzitter Vakgroep Melkveehouderij FLTO/NLTO

2003-heden: lid Raad van Commissarissen Rabobank Sneek – Zuidwest-Friesland

Bestuurslid Gezondheidsdienst voor Dieren Vicevoorzitter klachtencommissie CQKZ (centraal orgaan kwaliteitsaangelegenheden in de zuivel)

Lid bestuur praktijkonderzoek melkveehouderij Voorzitter proefboerderij Nij Bosma Zathe.

Vervolg vorige pagina.

Roepende vogels vliegen over het terras. Het bezoek moet raden. Scholeksters? "Nee, skriezen. Dy ha it hjir bêst." In zijn beheersland plaatsen nazorgers nestbeschermers en markeren ze nesten, verduidelijkt de gastheer.

Op zijn negentiende runde hij al een eigen boerderij. Heit Hendrik en mem Annie zagen in dat Sjoerd en oudere broer Jan (raadslid in Wûnseradiel) ieder hun weg moesten gaan. Bestuurlijke ervaring deed Sjoerd op in de landbouw. Toen zijn katholieke bond ABTB opging in de LTO stond hij als broekje

van 28 opeens vooraan bij de vorming van een noordelijk bestuur. "De grize boeren" van de ABTB trokken zich terug. Landelijk wilde de LTO de geesten rijp maken voor afschaffing van de melkquotum-leaseregeling. Zo leerde de Hartwerder in zalen vol boze boeren om te gaan met verzet tegen impopulaire maatregelen. "Balâns fine tusken in orgaili-saasje mei in tyzje en de achterban. In goed learproses." Als gedeputeerde moet hij met meer ministers om de tafel dan met alleen die van landbouw. "Ik seach earst bot tsjin harren op, mar de measten binne gewoane minsken. Ik ha harren mobile nûmers: Ast ministers mei respekt behannelst,

kinst in soad werom krije."

Met boerenslimheid boekte hij zijn eerste succesje. Toen in de tweede kamer Stemmen opgingen om de subsidies voor de regionale economiestop te zetten, greep Galema in. Niet door minister Maria van der Hoeven de wacht aan te zeggen, zoals de andere provincies wilden, maar door voor haar een probleem op te lossen. "Se hie op dat stuit mei alle provinsjes rûzje en dat wie bekend yn Den Haach. Ik ha har sein: 'As wy sa troch geane, krije de provinsjes gelyk, mar ha se neat. Wy gjin 'Piekenbeleid' en jo gesichtsferlies.'" Inmiddels is er nieuw subsidiebeleid in de maak voor Noord-Nederland.

Gerard Burger was dertig jaar lang de partner van Hiske Galema. (1.13.79.5) Dit artikel over hem verscheen onlangs in dagblad Trouw.

Rijk met het onvolmaakte

Gerard Burger 1948 — 2010

Door: Frans Dijkstra

Hij ontworstelde zich aan een benauwd katholiek milieu en omarmde de onzekerheid van het bestaan. Een boekenwurm in actie.

Op de begrafenis van hun vader verschenen de twee volwassen zonen van Gerard Burger in korte broek en T-shirt. Om de beurt trokken ze met de racefiets van hun vader de kist op een aanhangkarretje. Honderden mensen volgden hen fietsend naar het graf.

Zo had Gerard het gewild, zo was hij zelf: altijd anders dan anderen, een tikje uitdagend, op zoek naar discussie. Maar in die discussie had hij zelf meer vragen dan antwoorden. Bij hem leek alles op losse schroeven te staan. Hij zag in alles het betrekkelijke. Alleen onzekerheid geeft de ruimte die een dialoog mogelijk maakt, zei hij eens.

Dat was hem anders geleerd toen hij jong was in een streng katholieke omgeving. Zijn ouders en zijn leraren wisten heel zeker hoe de wereld en de hemel in elkaar staken. Als jongen werd hij er radeloos van. Maar door eindelijk te lezen had Gerard zich ontworsteld aan alle leerstellingen van zijn

Gerard Burger in zijn woning in Deventer.

jeugd. Tot er geen enkele vastigheid meer overbleef. En daar konden zijn eigen kinderen weer radeloos van worden.

Okee, als je vuilnisman wilt zijn, prima. Zijn zoons konden hem niet schokken met hun beroepskeuze. Het maakt niet uit wat je doet, als je het maar doet met overgave, vond hij. En verder moesten de jongens vooral de tijd nemen, vond hij.

Zelf had hij die tijd ook genomen. Tot zijn dertigste had hij eigenlijk niet geleefd, zei hij zelf. Hij was een in zichzelf gekeerde jongen geweest, een boekenwurm. Dat werd in zijn ouderlijk huis in de Haagse Moerwijk, waar Gerard de tweede van negen kinderen was, niet op prijs gesteld. Hij moest buiten spelen, of klussen doen. Maar Gerard zat liever binnen met een boek.

Zijn ouders hadden het liefst dat al hun zoons priester werden. Dus ook Gerard moest naar het klein-seminarie toen hij twaalf was. Op die kostschool vond hij het afschuwelijk. Ook daar werden

leerlingen misbruikt. Maar Gerard had zich daartegen verzet, waarop de geestelijken hem het leven zuur maakten. Hij smeekte zijn ouders of hij van die school af mocht, maar ze zeiden: volhouden en blijven bidden. Uiteindelijk mocht hij naar een ander klein-

seminarie, maar het priesterschap had voor hem afgedaan.

Hij ging Engels studeren, maar na een jaar trok hij al naar Engeland om van alles en nog wat te doen, protestblaadjes te maken en te lezen. Terug in Nederland werd het M.O pedagogiek. In Dordrecht kreeg hij een baan als orthopedagoog bij een instelling voor verstandelijk gehandicapten. Die kinderen boeiden hem, want ze zijn vrij van alle remmingen die beschaafde omgangsvormen en maatschappelijke druk opleggen. Zij tonen de essentie van het menselijk contact, ontdekte Gerard.

Die menselijkheid miste hij bij de verpleging. Dat moest anders en hij ging werken bij de verpleegopleiding in Arnhem. Ondertussen bleef hij boeken verzwellen. Mensen zagen hem zelden zonder een boek in zijn handen, zelfs als hij even tv keek hield hij een boek paraat. Hij las er wel tien per week en geen lichte kost, het liefst filosofie en poëzie. Hij las diagonaal over de pagina's heen en hij wist de essentie goed te vinden.

Zijn vrouw Hiske, die het op één boek per week houdt, wist hem nooit te betrappen op oppervlakkig lezen als ze eens hetzelfde boek hadden gelezen.

Als hij zijn hoofd had volgepompt met boekenkennis, dan stapte hij graag op de racefiets. Hard fietsen was reinigend voor de geest, zei hij. In een week wilde hij minstens honderd kilometer maken.

Zo had hij Hiske ontmoet. Zij maakte een fietstocht en zag hem met een leuke band staan. Hij was 30, zij 27. Toen ze voor het eerst samen met vakantie zouden gaan, ontdekte ze dat Gerard een van zijn fietstassen had volgestouwd met boeken in plaats van alledaagse benodigdheden. En Gerard ontdekte na de tocht dat hij voor het eerst niet al zijn boeken had uitgelezen.

Hiske werkte als wijkverpleegkundige in Deventer en samen betrokken ze daar een huis in de 'schil' rondom de binnenstad.

Emoties tonen

Door Edwin Fischer.
Uit: Leeuwarder Courant

Wat er vandaag in Winsum op het FK of verder dit seizoen ook nog op de fierljepschansen gebeurt, het mooiste moment van het seizoen is inmiddels geweest. Het was de omhelzing van Ysbrand Galama met zijn tweelingbroer Oane, anderhalve week geleden in Burgum na het slechten van de 20 metergrens (20.48). De wijze waarop de twee stoere mannen even langdurig als onbeholpen en emotioneel een vreugdedans uitvoerden, vertelde veel. Heel veel.

Gezeten aan de keukentafel van het ouderlijke boerenbedrijf – dat als het aan Ysbrand Galama ligt door hem voortgezet gaat worden, zoals zijn vader het van zijn pake overnam – schieten de ogen van de toere fierljepper weer vol als hij na moet denken over dat ene moment.

„Der skeat safolle troch my hinne, al dy jierren dy't sa hurd traïnd hast om dit te berikken. En dat dan dyjinge dêrst alles mei belibbe hast sa op dy ôf komt, dat docht in hiel protte mei in mins”, pro-

Ysbrand Galama op de hooizolder in It Heidenskip. Foto Dick Manshande

beert Ysbrand Galama het moment te verwoorden.

Al geeft hij eerlijk toe dat hij ook schrok. „Ik hie nooit ferwachte dat Oane sa reageare soe, sa op my ôf stoarmje soe.” Een onverwachte opmerking van iemand die met Oane, zijn eeniige tweelingbroer, alles beleeft en deelt.

Zo'n innige omhelzing, zegt Galama, zou hij ook met iemand anders hebben kunnen beleven, mits hij daar vanaf zijn jongste jeugd mee getraïnd zou hebben. Maar toch komt dan, na enig uitdiepen van de gevoelens, nog de extra lading van de broederliefde „It sil fan binnenút dochs noch wol wat yntinzer wêze omdatst broers en ek noch in twaling bist.”

Dat hij nu alleen voor een verhaal geïnterviewd wordt, is ook een aparte ervaring, zegt Ysbrand Galama. Omdat de aanleiding toch meestal is dat hij en Oane een tweeling zijn en samen ook nog eens goed zijn in dezelfde sport. Al is Ysbrand op dit moment zijn broer een grote stap vooruit.

Maar dat is maar voor even, weet Ysbrand. „It hat altyd sa west dat wy oan elkoar weage wienen. Wy binne kwa bou en sa ek itselde, dus kinst ek itselde wol presteare. Oane hat no de pech dat er dizze winter oan syn rêch holpen is, mar ik wit seker dat hy wol wer werom komt en ek oer dy tweintich meter giet.”

En als er een is die het Oane ook gunt om over die grens te gaan, dan is het Ysbrand wel. Als hij maar wel wint van zijn broer.

„Dat hat Oane ek: wy fine it machtich as

ien fan ús beiden goed springt, mar yn in wedstriid wolle wy winne, ek fan mekoar.”

Het woord winnen is gevallen en feit is dat de Galama's dat maar heel weinig doen. Ysbrand won deze ljepjaargang slechts twee dagtitels. Woensdag op basis van een betere tweede afstand in IJlst na een ex aequo met Thomas Helmholt (beiden hadden 19.22) en enkele weken terug werd hij tot Kening' gekroond als winnaar van het Keningsljeppen in Burgum.

Dat sinds 2006, toen die wedstrijd weer in ere werd hersteld, de Kening ook steeds Fries kampioen is geworden, zegt Ysbrand Galama niets. Bijgeloof is hem vreemd. „Ik ha yntusken leard datst gewoan altyd mei dysels dwaande wêze moattst. It foarrich jier wie tweintich meter in drompel foar my. Ik woe sa graach, omdat oaren it ek koenen. No sis ik tsjin mysels: it komt wol. En it kaam ek en no witst ek dat tweintich meter eins net sa fier is.”

Hij heeft zichzelf ook beter in de hand, zegt hij. Zijn reacties direct na een sprong kennen de volgers van het fierljepcircus precies. Vuistslagen in het zandbed als een sprong hem niet naar de zin geweest is, of een prachtige pose – een knie in het zandbed en de arm in een boogje tot een gebalde vuist in de lucht – bij een puike uitvoering. „Al ha ik dat lulk wurden wol wat ôfleard. It helpt dy neat en ast dat bist, dan dochst dochs wat ferkeard.”

Toch wil Ysbrand Galama de emoties blijven tonen. Al was het maar voor het

Vervolg vorige pagina.

publiek. „Dy minsken komme dochts om dat ek te sjen. Se wolle sjen datst bliid bist nei in goeie prestaasje. Ik tink dat dat fierstente min bart yn it ljeppen.”

Mocht hij vandaag in Winsum winnen, dan kan het publiek de borst nat maken. Bart Helmholt, nationaal kampioen en ook nog eens Nederlands recordhouders, is immers de gedoodverfde favoriet. „Alle oare winners meie út harren dak gean. Bart is de grutte favoryt, springt it fierst fan ús allegear en moat eins winne.” Helmholt kan eigenlijk alleen maar verliezen, is de mening fan Ysbrand Galama, en dat gebeurt ook. „As ik in foarspelling dwaan moat, dan win ik, wurdt Bart twadde en Henk Schievink tredde.”

Al zijn de toevoegingen van Galama bij alle drie de podiumklanten het mooist:

1. Hijzelf: „Dat tocht ik it foarrich jier ek en doe helle ik alve meter, leau ik.”
2. Bart Helmholt: „Mei in sprong dy't tsien sintimeter minder fier is as dy fan my, dat docht hy by my ek altyd.”
3. Henk Schievink: „Dat soe moai wêze, want hy kin krekt as Bart de sulveren

Foto: Simon Bleeker

pols definityf winne.”

Druk maakt hij zich op voorhand niet, ook al gaat het om een van de belangrijkste

wedstrijden van het seizoen.

„Meastentiids begjint it by my pas op freed, dan tinkst wol oan it FK. Mar it wurkjen op de pleats helpt in soad. Kinst hiel maklik dingen fan dy ôf sette.”

En wat er ook gedaan moet worden, zelfs op een wedstriiddag, het maakt Ysbrand Galama niet uit. Woensdagochtend hielp

hij doodleuk bij de buurman mee een vrachtwagen vol pakken stro uit te laden. „Ach, dat bin ik wol wend. Ik ha yn it ferline wolris in pr sprongen doe't wy dy deis 500 pak hea fan it lân helle hiene. It moat yn dyn kop goed sitte, dan kinst fysyk wol alles op in dei dwaan watst wolst.”

Het is de benadering die bij de nuchtere Friese boerenzoon past. Eentje die zichzelf ook boer ziet worden. Al is hij de laatste jaren ook op projectbasis veel bezig geweest met weidevogels tellen en ringen. Het leverde hem in elk geval ook zijn Franse vriendin Lucie op. „Wy ha tegearre in protte yn it lân rûn. Sy wie ek mei in fûgelprojekt dwaande. En doe wie it samar klear hear, tusken ús”, zegt Ysbrand Galama met een knipoog.

Maar verhuizen naar Frankrijk zit er niet in. „Ik soe wol foar efkes fuort kinne út It Heidenskip. Ik ha yn de winter ek in pear moannen op Texel wenne, mar it is net as yn It Heidenskip. Ik bin ferknocht oan de kultuer hjir, kinst sa it fjild yn, it frije. En it is in famyljepleats, dan is it moai ast dat trochsetst.”

De boerderijen route over de 13 boerderijen van Ysbrand Klazes Galema; formaat A5, gedrukt; € 3,50

Reünie boekjes 1989 met allerlei familie gebeurtenissen, de eerste aanzet tot het grote familieboek, formaat A4; € 3,50

Familiewapen, gedrukt formaat A5 vouwfolder, in kleur en met uitleg; € 3,50

Galama en Galema, Verhalen en meer anno 2004, uitgegeven tijdens de reünie september 2004, formaat A4, 40 pagina's; € 6,50

Werkstuk van Igo Galama (1.14.87, nr.1/108) getiteld **De opkomst en het verval van het fortuin van Ysbrand Klazes Galema**, 2005; formaat A4; € 7,50.

Bovenstaande artikelen (prijzen incl. verzendkosten) te bestellen bij Eelco Galama, Nw. Rapenburg 39, 8935 BG Leeuwarden. Tel. 058-2800016. E-mail: e.galama@chello.nl

Meer informatie over (familie)geschiedenis vindt u op internet,

www.genealogie.pagina.nl.

En natuurlijk onze eigen compleet vernieuwde website te vinden via www.galama.nl

Andere interessante webpagina's voor historisch onderzoek:

www.archiefleeuwardercourant.nl www.stamboomsurfpagina.nl www.genlias.nl

www.graftombe.nl www.hisgis.nl www.tresoar.nl www.dodenakkers.nl

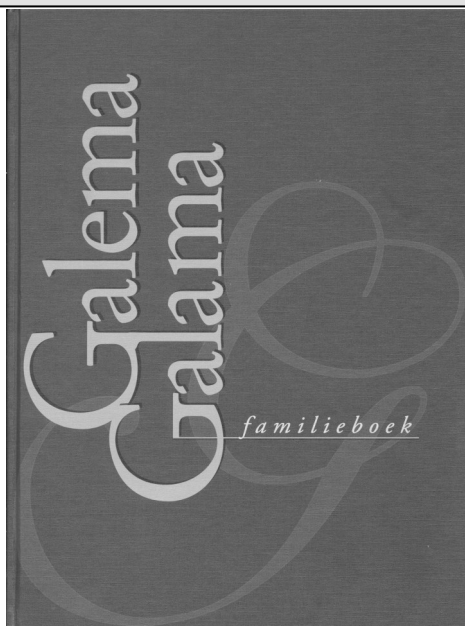
www.mensenlinq.nl www.archiefrkfriesland.nl www.aldefrysketsjerken.nl

www.boekhoudprogramma.nl/stam/ www.galama.nl/michiel/

www.groningerkerken.nl/ogk/site.html

www.drentsekerken.nl/sodk_kerken-in-drenthe.php

www.creil.nl/geschiedenis.html; familieberichten www.online-familieberichten.nl

Hèt boek met bijna alle Galama's en Galema's van over de gehele wereld op een rijtje, met genealogische gegevens aangevuld met bijzonderheden over verscheidene personen. Het boek is rijk geïllustreerd met foto's van familieleden. In het boek worden 10 geslachten Gale/ama beschreven. Het is te koop door bestelling bij Eelco Galama, zie kader op deze pagina. De kosten bedragen € 45 plus verzendkosten.

Eventuele adreswijzigingen opsturen naar Ysbrand Galama, Vredelaan 18, 1318 AS Almere tel. 036-5217386; E-mail: ysbrand@galama.net

Naam:

Adres oud: adres nieuw:

Pc+woonplaats oud: Idem nieuw:

Opmerkingen:

